I.1.1.Parohia Hălmăgel

A.Istoricul comunităţii parohiale:

Parohia Ortodoxa Halmagel cu filia Sarbi apartine Protopopiatului Ortodox Sebis din Arhiepiscopia Aradului,numele comunei fiind dat de Valea Halmagelului care o strabate.

Comuna Hălmagel este situată in partea de est a judeţului Arad la o distantă de 2 km de comuna Hălmagiu., cu un relief de deal si munte,in vecinătatea munţilor Bihorului (Muntele Găina) În componenţa comunei intra satele:Hălmagel,resedinţă de comună,Luncşoara ,Sîrbi, Tîrnaviţa si Ţoheşti.Populaţia se ocupă in mare parte cu creşterea animalelor şi cu pomicultura.

Istoricul comunei Halmagiu este strans legat de cel al tinutului Halmagiu si de cel al intregiiTransilvaniei,locuitorii fiind nevoiti sa lupte impotriva a diverse neamuri cotropitoare.

Voievodatul Halmagiului era unul dintre cele mai mari din zona,avand in 1451 sub conducerea sa 150 de sate.Conform primelor atestari documentare Halmagelul,in confruntarile cu strainii,

actiona atat sub tutela Halmagiului cat si independent,utilizand cu intelepciune avantajele reliefului din zona.Darzenia cu care locuitorii Halmagelului si-au aparat teritoriile a avut ca scop pastrarea unei autonomii cat mai largi,perpetuarea culturii si a traditiilor stramosesti.In Hălmagel există locuri ideale pentru pescuit ,aici se poate prinde păstrav, specie ce domina apele de munte.De asemenea se pot organiza vânatori, fondul cinegetic fiind deosebit de bogat:

B.Istoricul Bisericii parohiale

Pisanie Biserica din Halmagel"Cu ajutorul lui Dumnezeu s-a zidit aceasta Sfanta Biserica cu hramul Sfintii Arhangheli Mihail si Gavril intre anii 1800-1812.In anul 1939 a fost refacut turnul clopotnita si interiorul bisericii iar intre anii 1991-1997 s-a refacut acoperisul si fatada exterioara.Cu binecuvantarea PS.Dr.Timotei Seviciu s-a impodobit interiorul bisericii cu o frumoasa pictura in tehnica tempera in anii 1998-2000 de catre pictorul Mihai Minescu.Prin daniile bunilor credinciosi din comuna Halmagel si darnicilor sponsori.Cu purtarea de grija a P.S.Protopop,preot fiind Golea Traian,tóate aceste lucruri au fost conduce de consiliul parohial in frunte cu epitropul Indries Sabin si Golea Traian.Sfintitu-s-a aceasta Sfanta Biserica in 8.06.2003 de catre PS. Dr.Timotei Seviciu Episcop al Aradului Hunedoarei si Halmagiului.Pomeneste Doamne pe toti binefacatorii si donatorii acestui sfant lacas de inchinaciiune si sa fie adusa multumire lui Dumnezeu in veci,amin!

Pisanie Biserica din Sarbi Cu vrerea Tatlui si bunavointa Fiului si cu impreuna lucraea Duhului Sfant zugravitu-s-a aceasta Sfanta Biseica cu hramul Inaltarea domnului in timpul pastoririi Preasfintitului Episcop Dr.Timotei Seviciu,in timpul protopopului Beni Ioja si al preotul;ui Golea Traian.Prin sarguinta si cheltuiala Composesoratului Sarbi parte a Ocolului Codrii

Iancului din Halmagiu a contributiei domnului Saplacan Dorel si a primarului Tonta Mihaiu de mainile zugravului Eduard Sima si a fiicei acesteia .Sfintitu-s-a aceasta Biserica in anul 2006 spre slava lui Dumnezeu si a noastra mantuire

Regasim scris in cronica protopopului Petru Moldovan dinHalmagiu ca revolutionarii maghiari nu au crutat nici biserica cea frumoasa spargand Sfantul Altar dupa care i-au dat foc.,dar cu voia lui Dumnezeu si spre bucuria localnicilor focul s-a stins de la sine.Exista o atestare documentara conform careia in 1730 exista o biserica de lemn pe locul actualului cimitir.

Biserica actúala,cu hramul Sfintii Arhangheli Mihail si Gavril,este construita din piatra,sub forma de nava,cu pereti grosi de 80 de cm.Acoperisul vechi era din sindrila,el fiind inlocuit cu unul din tabla in 1910,iar ulterior in anul 1991 cu tabla noua.Dupa cum resulta din inscriptia aflata pe peretele interior al turnului,acesta a fost refacut la indrumarea preotului paroh Alexandru Gligor in 1935.Clopotul actual a fost adus din S.U.A. prin stradania emigrantilor dinHalmagel aflati in Florida,in anul 1922,la initiativa lui Morar Maria.

Biserica de lemn din filia Sârbi parohia Halmagel, județul Arad a fost folosită până în anul 1935 când a fost înlocuită cu noua biserică de zid. Biserica de lemn avea hramul Înălțarea Domnului. În anul 2007 a fost sfințită de către Preasfințitul Episcop Dr.Timotei Seviciu ca încununare a lucrărilor de restaurare interioară și exterioară

Se cunosc preotii care au slujit la Biserica din Halmagel doar dupa anul 1848,astfel:

-preotul martir Eftimie Popovici,spanzurat de revolutionarii maghiari langa podul de peste Valea Banestilor,la varsta de doar 36 de ani;

-1853-1860 pr.Ioan Popovici si Stefea Ioan de la Sarbi;

-1860-1866 pr.Grigorescu Grigore;

-1878-1881 pr.Popovici Maxim din Banesti;

-1881-1931 pr.Ioan Nicula;

-1931-1933 pr.Laurentiu Iuga si Mizes Ioan;

-1933-1951 pr.localnic Alexandru Gligor;

-1951-1967 pr. Cornel Balta;

-1968-1970 pr.Viorel Cotocea;

-1970-2014 pr.Golea Traian;

-29.06.2014 şi până în prezent pr.Briciu Nicolae Ciprian.

C. Cimitirele

Ca orice pamant romanesc si Halmagelul si-a dat vama de vieti omenesti in decursul celor doua razboaie mondiale.Din cei 60 de barbati plecati in razboi s-au mai intors acasa doar 46,mormintele celorlalti fiind necunoscute familiilor,raspandite pe campurile de lupta.Numele

lor este trecut pe crucea-monument inchinata eroilor care se afla in curtea bisericii.Monumentul a fost ridicat de familiile celor disparuti,dupa ani de zadarnice asteptari,la initiativa a trei vaduve de razboi:Mot Lucretia,Codrean Veta si Herta Ana. In prezent exista trei cimitire in parohia Halmagel si unul in filia Sarbi.Ele sunt intretinute prin stradania enoriasilor si sub obladuirea preotului paroh

D. Activitati culturale si filantropice in trecut

Comuna Hlmagel are un numar de 5 camine culturale in:Halmagel,Luncsoara,Sarbi,Tarnavita si Tohesti iar Halmagelul dispune de o biblioteca comunala in cadrul Scolii Generale .

Casatoria Daca in prezent casatoria se rezuma la actul oficial si nunta ,inainte implica multe obiceiuri ale locului asfel petitul se desfasura ca un adevarat ritual .Parinti ii recomandau baiatului cu ce fata sa se casatoreasca si tot ei anuntau familia fetei ca vor sa vina in petit .In ziua stabilita pentru petit parinti baiatului impreuna cu acesta si alte rude mergeau la casa fetei unde erau primiti cu mancare , bautura, si bineinteles cu rudele din parte fetei.Obiceiul era , ca daca baiatului nui placea fata sa nu manance si sa nu bea din ce se va servi la masa , iar daca ii place atunci poate sa manance si sa bea, se dicuta ce ofereau cele 2 famili , pamant, vite, bani ,haine, lenjerie.Dupa ce sa inchiat "targul „ parinti stabileau impreuna cand va avea loc nunta , locul de desfasurare , invitatii nasul sau nasi .Dupa toate acestea baiatul si fata incepeau sa iasa impreuna in sat , la targ ,la biserica,la joc,baiatul incepea sa faca vizite acasa la fata si putea sa o duca pe fata acasa la el.Nunta se facea la casa baiatului , a fetei daca acesta era ginere sau in ambele locuri nunta durand 2-3 zile sau chiar o saptamana .Obiceiul petitului sa perimat lasand loc tinerilor sa-si aleaga viitorul sot sau sotie.

Dusul cu cosarcaAcest obicei se mai pastreaza si astazi , el constand in vizitarea unei femei care a nascut de catre nasa, moasa,rude,si vecini.Cosarca este un cos de nuiele in care sunt aduse mancare, hainute,si bani pentru noul nascut.

In prezent se mai pastreaza obiceiul de a se duce dulciuri ,haine si bani ,insa inainte se ducea doar supa , friptura,placinta,"lapte de pasare" , dupa posibilitati un borcan cu miere de albine.Continutul cosarcii depindea de starea materiala a celei pe care o ducea ,gradul de rudenie,si era dusa numai de catre femei.

Mersul cu colinda Un frumos obicei care se mai pastreaza si azi si care consta in mersul de Craciun si de Anul Nou cu colinda a feciorilor cat si a copiilor.Feciorii colindau imaginand o piesa despre Nasterea lui Iisus Hristos , seful lor se numea Irod si era acela care aduna carnatul, tuica,colaci , banii primiti si care se transportau de catre „iapa".

Colindatori aveau cu ei o formatie de lautari care in casele unde erau primiti , in special in casele cu fete de maritat cantau cantece de joc iar colindatorii jucau fata si alte femei care mai erau in

casa.Cu cele adunate de colindatori in seara de Craciun se organiza „conacul „ la care participau toti cei care primisera colindatorii.Copii mergeau si merg in Ajun si ziua de Craciun cu colinda iar apoi cu ‚Plugusorul" la anul nou.

Organizarea si desfasurarea invatamantului general in comuna , initial de 4 clase primare apoi de 7 a constituit una din preocuparile principale ale locuitorilor si conducerii comunei Halmagel .

Incepand din 1919 -1920 in Scoala primara din Halmagel se invata in limba romana dupa programe si manuale romanesti.

Din 1920 in toate satele comunei au functionat scoli primare romanesti cu invatatori romani , iar tinerii din Halmagel au inceput sa urmeze cursurile unor licee si chiar facultati .

Dupa 1945 a crescut foarte mult numarul absolventilor de liceu si facultati.

La ora actuala functioneaza un numar 3 scoli primare si una gimnaziala.Scolile primare sunt in Halmagel , Luncsoara si Tarnavita iar scoala gimnaziala este in Halmagel.Gradinite functioneaza in Halmagel si Luncsoara.

E.Profilul actual al parohiei:

Incepand cu prima Duminică din luna Iunie si până in cea mai apropiata Duminică de 20 Iulie - Sf. Ilie se desfăşoară sărbatorile populare denumite "Nedei".In fiecare sat , Duminica , se organizează asfel de sărbatori , la petreceri fiind invitate rude , prieteni , oficialitaţi.

Ultima serbare câmpeneasca are loc pe Muntele Găina sub denumirea de "Târgul de fete " unde se întâlnesc localnici din mai multe judeţe : Arad, Alba,Hunedoara, Cluj , Bihor .

Târgul de fete de pe Muntele Găina are o tradiţie de sute de ani, aici fiind locul de intâlnire al moţilor ,oameni ai munţilor .Sărbatoarea constituie una din puţinele ocazii de întalnire a tinerilor de pe aceste meleaguri. In trecut , fetele de măritat îşi găseau aici feciorii cu care îşi întemeiau mai apoi familia .

Bibliografie Petranu, Coriolan (1927). „Bisericile de lemn din județul Arad”. Tipografia și Institutul de arte grafice los.Drotleff, Sibiu:

Date de contactParohia Halmagel,Protopopiatul Ortodox Sebis,Arhiepiscopia AraduluiBiserica cu hramul Sfintii Arhangheli Mihail si GavrilComuna Halmagel,Judetul AradNr.telefon 0740145249**Filia Sarbi**Biserica cu hramul Inaltarea DomnuluiLocalitatea Sarbi,Comuna Halmagel,Judetul Arad

Parohia Ortodoxă Hălmăgel

Protopopiatul Ortodox Sebiș

Hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril

Preot paroh Briciu Nicolae Ciprian

Data și locul nașterii -18.11.1978,mun.Carei,jud.Satu-Mare

Domiciliul-Loc.Zimandu-Nou,nr.17,,jud.Arad

Studii-Seminarul Teologic Liceal Ortodox Arad-1998-2003;

-Facultatea de Teologie Ortodoxă,Secția Pastorala din cadrul Universității Aurel Vlaicu,Arad-2003-2007;

-Master,Secția Practice la Universitatea Aurel Vlaicu,Arad,2007-2009.

Telefon-0740145249

E-mail-ciprian.codruta@yahoo.com

Număr de credinciosi-533 persoane

30.09.2014 11:44

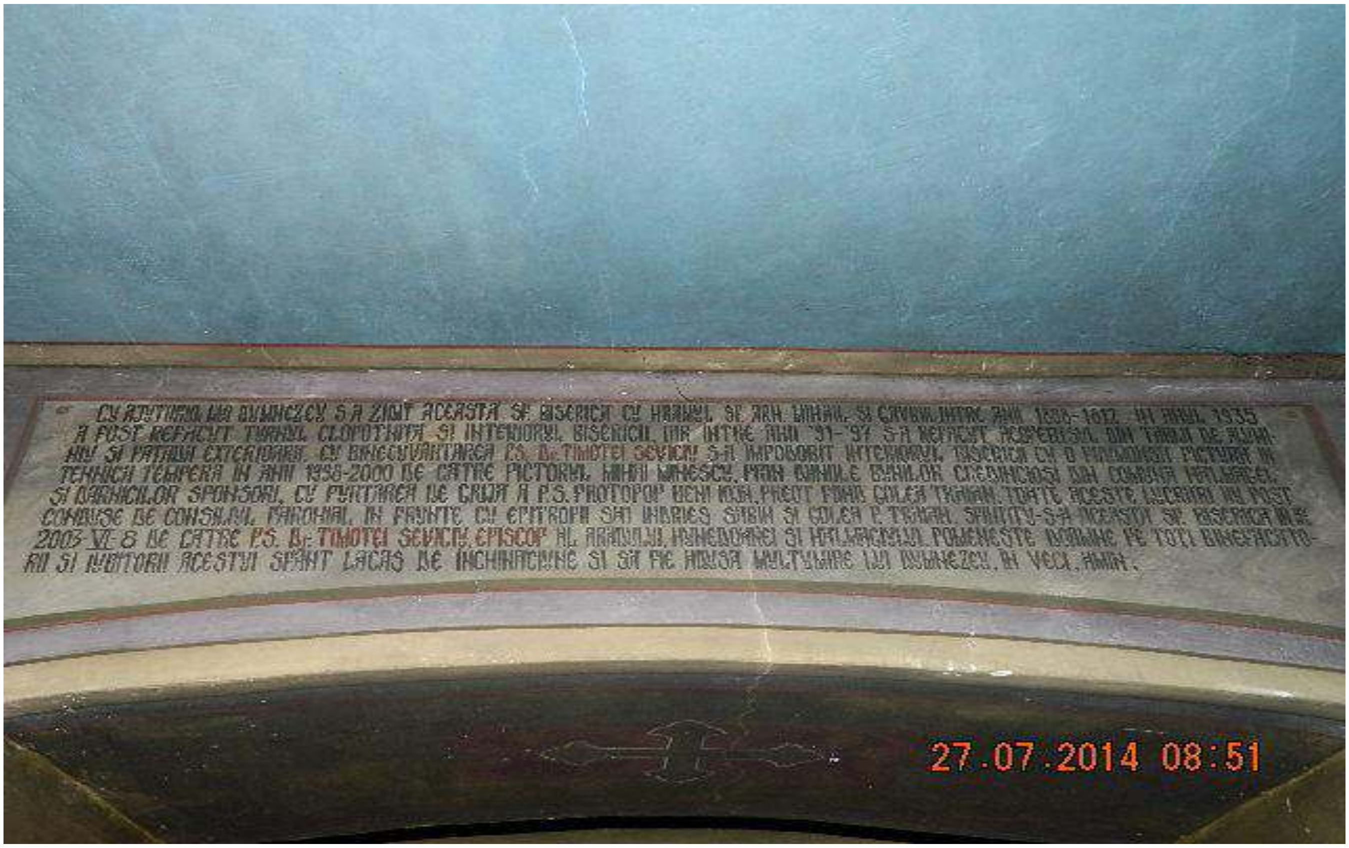
Interiorul Bisericii

Exteriorul Bisericii

Pisania

Biserica actuală din Hălmăgel are hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril,fiind construită in anul 1806.Este construită sub formă de navă ,din piatră cu pereți groși de 80 cm,iar în 1991 a fost acoperită cu tablă nouă.Clopotul actual a fost adus din S.U.A pe cheltuiala emigranților din Hălmăgel aflați in Florida în 1922,la inițiativa lui Morar Maria.

Filia Sîrbi

Hramul Înălțarea Domnului

Număr de credincioși-119

Interiorul Bisericii

Exteriorul Bisericii

Pisania

Biserica a fost construită in anul 1929 din piatră cu efortul puținilor enoriași care aparțineau comunității respective.În anul 2007 a fost sfințită de către Preasfințitul Episcop Dr.Timotei Seviciu ca încununare a lucrărilor de restaurare interioară și exterioară.